

University of Groningen

De konstruktie van een persoonlijkheidsvragenlijst (de NPV)

Luteijn, Francois

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1974

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Luteijn, F. (1974). *De konstruktie van een persoonlijkheidsvragenlijst (de NPV)*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SAMENVATTING.

In dit onderzoek werd een begin gemaakt met de konstruktie van een nieuwe persoonlijkheidsvragenlijst (de NPV), waarvan de bedoeling is, dat deze een aantal begrippen meet welke bruikbaar en relevant zijn in verschillende praktijkgebieden. De aanleiding tot dit projekt was het verre van optimale bestand aan persoonlijkheidsvragenlijsten in Nederland. Bij de konstruktie werd niet expliciet van een bepaalde persoonlijkheidstheorie uitgegaan en werd er rekening mee gehouden dat de testsituatie van invloed is op de beantwoording van persoonlijkheidsvragenlijsten. (Hoofdstuk 1)

Als uitgangspunt voor de itempool is een verkorte California Psychological Inventory gekozen die met gebruikmaking van beoordeelaars en proefpersonen in vier fasen bewerkt en aangevuld werd. Hierbij was het streven de items helder en duidelijk te formuleren en een psychologisch relevante strekking te geven. De resulterende itempool bestond uit 184 items, verdeeld over 8 a priori schalen, waarvan verondersteld werd dat ze de volgende begrippen meten: fysieke inadekwatie(FI), persoonlijke inadekwatie(PI), sociale inadekwatie(SI), rigiditeit(RG), verongelijkheid(VE), zelfgenoegzaamheid(ZE), dominantie(DO) en kracht(KR). (Hoofdstuk 2)

Om te komen tot een definitieve indeling van de items in schalen werden via een itemanalyse de a priori-schalen eerst homogener gemaakt. Als proefpersonen fungeerde een groep van 1302 personen, die afkomstig waren uit een aantal praktijkgebieden en die de NPV in verschillende testsituaties invulden. Vervolgens zijn de items definitief ingedeeld met behulp van een multipele groeps-faktoranalyse. Vergeleken met de a priori indeling is de belangrijkste verandering het ontstaan van een nieuwe schaal, waarvan verondersteld werd dat deze neurotische depressiviteit meet. De samenhangen tussen de schalen bleken in 6 proefgroepen redelijk vergelijkbaar te zijn en er lagen aan de schalen 3 orthogonale tweede-orde factoren ten grondslag. (Hoofdstuk 3)

Vervolgens werd een overzicht gegeven van de twee belangrijkste response sets bij persoonlijkheidsvragenlijsten, namelijk sociale wenselijkheid en acquiescence. Hierbij kwam onder meer het methodische probleem aan de orde, dat response set maten meestal met inhoud vermengd zijn, waardoor onderzoeksresultaten die het belang van response sets zouden aantonen met evenveel recht inhoudelijk geïnterpreteerd kunnen worden. De kritiek op het bestaan van acquiescence werd overtuigender geacht dan de argumentatie voor deze response set. In eigen onderzoek rond sociale wenselijkheid werden resultaten verkregen, die overeenstemmen met die welke in de literatuur vermeld worden. Verder illustreerden de resultaten dat een sociale wenselijkheidsschaal van de NPV even goed aangepastheid zou kunnen meten. (Hoofdstuk 4)

In een test-hertest betrouwbaarheidsonderzoek met een interval van één week bleken de schalen zeer stabiel te zijn. Ook de interne consistentie van de schalen was bevredigend. Op item-nivo werd de paradox gevonden dat meer stabiele items slechter diskrimineren dan minder stabiele. Met deze paradox moet rekening gehouden worden als men item-stabiliteitswaarden als schattingen voor ambiguïteit wil gebruiken. (Hoofdstuk 5)

Voor het bepalen van de validiteit is eerst op een exploratieve wijze de samenhang tussen de NPV-schalen en een aantal biografische variabelen en intelligentie- en interesse-tests bepaald. Er werden in het algemeen weinig en zwakke verbanden gevonden. Ook zijn korrelaties met enige andere persoonlijkheidsvragenlijsten berekend en de schaalcores van verschillende proefgroepen met elkaar vergeleken. Het bleek onder andere dat de variantie van de FI-, PI- en ND-schaal voornamelijk met het begrip inadekwatie of neuroticisme gedekt werd, dat de variantie van de SI-schaal zowel door neuroticisme als introversie verklaard werd, dat de RG-, VE- en ZE-schaal laadden op een faktor die spekulatief als dogmatisme geïnterpreteerd werd en dat de DO-schaal een relatie met extraversie had. (Hoofdstuk 6)

Eveneens in het kader van validiteits-onderzoek werd binnen een groep psychiatrische patienten de samenhang tussen de NPV-schalen en een psychiatrische beoordelingsschaal (FCRS) bepaald. Hierbij werden ten aanzien van de FI-, PI- en ND-schaal nagenoeg gelijke verbanden met de FCRS gevonden, terwijl de SI-schaal zich van deze schalen in zijn relaties met de FCRS onderscheidde. (Hoofdstuk 7)

Tenslotte werd meer toetsend begripsvaliditeits-onderzoek uitgevoerd met betrekking tot de FI-, PI-, ND-, SI- en RG-schaal. Uitgaande van de veronderstelling dat met de FI-schaal neuroticisme in de lichamelijke sfeer, met de PI-schaal neuroticisme in de psychische sfeer, met de ND-schaal neurotische depressiviteit, met de SI-schaal neurotische verlegenheid en met de RG-schaal rigiditeit gemeten werd, zijn een aantal hypothesen opgesteld en getoetst. Het bleek dat de FI-, PI- en ND-schaal alle hetzelfde meten, namelijk inadequatie of neuroticisme en niet drie aspecten van neuroticisme. Deze drie schalen werden daarom samengevoegd tot één grote inadequatie of neuroticisme schaal. Ten aanzien van de SI-schaal werd steun verkregen voor de veronderstelling dat deze schaal neurotische verlegenheid meet en ten aanzien van de RG-schaal werd bevestigd dat deze schaal rigiditeit meet. (Hoofdstuk 8)

In een slothoofdstuk werden de verkregen resultaten geëvalueerd en suggesties gedaan voor verder onderzoek. Ook werd de algemene lijn aangegeven, langs welke de algemene doelstelling van het gehele project gerealiseerd kan worden. (Hoofdstuk 9)